Stockholms stad

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2026/149)

Reglemente för stadsrevisionen

Hemställan från stadsrevisionen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad enligt bilaga 1 till utlåtandet godkänns.
2. Reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad gäller från den 1 januari 2027.
3. Reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad, dnr KS 2019/1121, upphör därmed att gälla i samband med att det nya reglementet börjar gälla.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Stadsrevisionen har till kommunfullmäktige hemställt ett förslag på reviderat reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad.

I sak förändras inte revisionens grundläggande roll, men reglementet moderniseras, systematiseras och tydliggörs kopplat till gällande lagstiftning och god kommunal revisionssed.

Förändringarna består främst i:

- Tydligare formuleringar kopplat till gällande lagstiftning
- Förstärkt koncernperspektiv och reglering av revisionens roll i förhållande till privata utförare
- Renodling av organisationen (revisorsgrupper och revisorskollegiet) och förändrad struktur av reglementet
- Tydligare struktur för rapportering, tidsfrister och ansvarsfrihetsprocess
- Förtydliganden av revisorskollegiets administrativa uppgifter (personuppgiftsansvar, upphandling, arkiv m.m.)

Beredning

Ärendet har initierats av stadsrevisionen och remitterats till stadsledningskontoret. Stadsrevisionen har under beredningen inkommit med en komplettering.

Stadsledningskontoret anser att det reviderade reglementet innebär en modernisering och systematisering av stadsrevisionens reglemente.

Föredragande borgarrådets synpunkter

En väl fungerande revision är en viktig del av den demokratiska kontrollen och bidrar till insyn, ansvarsutkrävande och förtroende för stadens verksamhet. Det är angeläget att stadens revision bedrivs med hög kvalitet, god integritet och i enlighet med god revisionssed i kommunal verksamhet.

Den nuvarande majoriteten har under de senaste åren stärkt förutsättningarna för revisionens arbete genom ökade resurser. Det ger goda förutsättningar för en ändamålsenlig och kvalificerad granskning av stadens verksamheter.

Revideringen av reglementet är ett viktigt steg för att säkerställa att det är aktuellt och anpassat till gällande lagstiftning, god revisionssed och tillämpliga standarder för kommunal räkenskapsrevision. Reglementet tydliggör revisorernas uppdrag och bidrar till att värna en revision av hög kvalitet.

Bilagor

1. Kfs 2026-xx Reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad slutlig, dnr KS 2026/149-4.1
2. Kfs 2026-xx Reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad med spårade ändringar, dnr KS 2026/149-4.2
3. Kfs 2020-17 Reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad, dnr KS 2026/149-3.3

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 11 november 2026

Emilia Bjuggren
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Reglementet för stadsrevisionen i Stockholms stad har inte uppdaterats på flera år. Den 27 januari 2026 beslutade därför revisorskollegiet att föreslå kommunfullmäktige att besluta om ett nytt omarbetat reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad (stadsrevisionens reglemente) att gälla från och med den 1 januari 2027.

Under ärendets beredning hos kommunstyrelsen har stadsledningskontoret haft önskemål om att revisorskollegiet mer utförligt skulle beskriva förslaget om införande av den nya standarden för kommunal räkenskapsrevision (KISA).

Revisorskollegiet kompletterade därför sitt tidigare beslut från den 27 januari 2026 den 26 mars 2026 med en mer utförlig beskrivning av standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA).

Stadsledningskontoret har gjort vissa justeringar/kompletteringar i stadsrevisionens förslag, vilka framgår av bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Stadsledningskontorets justeringar/kompletteringar har i delar utarbetats i samråd med revisionskontoret.

Det reviderade reglementet för stadsrevisionen innebär en uppdatering och omstrukturering av regleringen av revisionens uppdrag, organisation och arbetsformer. Reglementet har fortsatt sin grund i de grundläggande principerna för den kommunala revisionen, det vill säga revisorernas oberoende, uppdragets omfattning och revisionens roll som demokratiskt kontrollinstrument, men vissa förtydliganden föreslås kopplat till gällande lagstiftning och utvecklad god revisionssed.

När det gäller uppdraget preciseras i det reviderade reglementet sådant som i dag i huvudsak följer av kommunallagen och lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Revisorerna ska inte bara pröva ändamålsenlighet, ekonomi, intern kontroll och räkenskaper, utan uttryckligen också stadens sammanställda räkenskaper och nämndernas räkenskaper mot LKBR och fullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning. Vidare föreslås en formulering i reglementet där det uttryckligen anges att revisorerna ska bedöma om delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de mål som fullmäktige beslutat samt att en samlad bedömning av hela kommunkoncernen ska göras som underlag för ansvarsprövningen. Det är uppgifter som redan följer av kommunallagen, men som framgår tydligare i det föreslagna reglementet.

En ny del gäller revisionens roll i förhållande till privata utförare. Revisorerna ges tillträde att granska verksamheten hos privata utförare på motsvarande sätt som beställaren, i den utsträckning det är möjligt enligt avtal. På så sätt kan det ges möjlighet för revisorerna att kontrollera och följa upp, samtidigt som det klargörs att revisionen inte avser den privata utförarens affärs- och driftsförhållanden. Detta speglar utvecklingen mot omfattande upphandling och entreprenad och tydliggör att revisionen granskar stadens kontroll och uppföljning, inte företagens interna affärsförhållanden.

God revisionssed i kommunal verksamhet och standard för kommunal räkenskapsrevision lyfts fram i det föreslagna reglementet, och det klargörs att revisorernas upplysningsrätt enligt kommunallagen också gäller revisionskontorets personal och annan expertis som arbetar på revisorernas uppdrag. Kostnadsansvaret för bolags- och stiftelserevision tydliggörs genom att respektive bolag och stiftelse ska bära sina revisionskostnader.

Organisationen med 20 revisorer, tre revisorsgrupper och ett revisorskollegium behålls, men regleras mer översiktligt i reglementet och kompletteras med bilagor om valordning och indelning i revisionsområden. Det är inga principiella delar som behöver regleras i ett övergripande styrdokument såsom reglemente varför det föreslås att dessa delar lyfts ut. Revisorskollegiet definieras tydligare som nämnd för revisionens administrativa förvaltning. Kollegiet får ansvar för mål för den administrativa förvaltningen, anställningsmyndighet för revisionskontoret, rekrytering av stadsrevisorn, budgetförslag, personuppgiftsansvar och dataskyddsombud, upphandling av sakkunniga och auktoriserade revisorer, arkivansvar enligt arkivlagen samt remissyttranden och talan i mål och ärenden inom kollegiets förvaltningsområde. Det är uppgifter som i stor utsträckning redan utförs, men som nu samlas i en tydlig bestämmelse.

Revisorsgruppernas ansvar och arbetsformer förtydligas. Revisorsgrupp 1 ges ett uttryckligt ansvar för övergripande revisionsplanering, revision inom sitt område, dialog om granskningar som påverkar den samlade bedömningen och för att göra den samlade koncernbedömningen. Revisorsgrupperna 2 och 3 ansvarar för revision och dialog med de nämnder som omfattas av respektive grupp. Jävsbeslut ska protokollföras och kommunallagens jävsregler tillämpas. Kravet på enighet för skrivelser behålls, men knyts till revisorsgrupp 1, samtidigt som rätten för enskild revisor att avge egen revisionsberättelse uttryckligen slås fast. Detaljerade arbetsformer flyttas till en särskild arbetsordning som revisorskollegiet ska fastställa minst en gång per mandatperiod.

Rapporteringen till fullmäktige struktureras och tidsätts tydligare. Revisorerna ska lämna sin bedömning av delårsrapporten efter att kommunstyrelsen överlämnat den, och bedömningen ska finnas inför fullmäktiges behandling av delårsrapport och årsredovisning. Revisorsgrupperna ska årligen upprätta bedömningar av respektive nämnd, med sakkunnigas rapporter bifogade, och lekmannarevisorerna ska årligen upprätta granskningsrapporter för respektive bolag. När kommunstyrelsen har överlämnat årsredovisningen ska revisorsgrupp 1 upprätta revisionsberättelsen, till vilken nämndbedömningar, bolagsrapporter, sakkunnigas rapporter och en samlad redogörelse för årets granskning fogas. Revisionsberättelsen ska lämnas till fullmäktige senast två veckor efter att årsredovisningen överlämnats. Innan ansvarsfrihet avstyrks eller anmärkning framställs ska revisorerna kommunicera sina iakttagelser med berörd nämnd, bolag eller ledamot, och fullmäktige ska därefter inhämta förklaringar i enlighet med kommunallagen.

Dialogen med fullmäktige och granskade verksamheter förstärks. Revisorerna ska löpande eftersträva nära kontakt med fullmäktige och de verksamheter som granskas. Fullmäktige informeras löpande om expedierade granskningar, och revisorskollegiet, ordförandena i revisorsgrupperna och fullmäktiges presidium ska varje år föra dialog om revisionens arbete. Revisorerna får närvara vid fullmäktiges sammanträden för att informera om revisionen, och ordförande för respektive revisorsgrupp ska yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen. Revisorernas initiativrätt klargörs: de kan initiera ärenden i fullmäktige med anledning av granskning eller egen förvaltning, liksom i nämnder och beredningar, och det anges att sådana ärenden ska tas upp till behandling så snart som möjligt efter beredning. Detta ligger i linje med 5 kap. 22 § kommunallagen om revisorernas rätt att väcka ärenden som rör granskningen eller förvaltning med samband med uppdraget.

Slutligen preciseras förfarandet vid misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär eller åsidosättande av allmän förvaltningsdomstols avgörande. Revisorerna ska först rapportera till ansvarig nämnd, bolagsstyrelse eller stiftelse. Om berörd verksamhet inte vidtar åtgärder ska revisorerna rapportera till fullmäktige, och fullmäktiges ordförande ska se till att sådana ärenden tas upp till behandling efter beredning. Detta följer nära 12 kap. 1 § kommunallagen och förtydligar att även bolag och stiftelser omfattas.

Nuvarande reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad finns i bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Revisorskollegiet

Revisorskollegiet beslutade vid sitt sammanträde den 27 januari 2026 följande.

1. att för egen del godkänna förslaget till reglemente för stadsrevisionen samt anmäla beslutat förslag i revisorsgrupp 1.
2. att föreslå att kommunfullmäktige fastställer reglemente för stadsrevisionen att gälla från och med 1 januari 2027.

Revisionskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 januari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Översynen har lett till en omarbetning snarare än en uppdatering av nuvarande reglemente. Detta eftersom nya regelverk och arbetssätt har utvecklats under de trettio år som förflutit sedan en översyn genomfördes i sin helhet. För att åskådliggöra skillnader och underlätta jämförelser har därför såväl förslaget samt nuvarande reglemente bilagts ärendet.

Förändringarna är i huvudsak följande:

• Moderniserat språk, förändrad disposition och struktur i dokumentet, i syfte att uppnå ökad läsbarhet och tydlighet gällande revisionens uppdrag samt arbetssätt.

• Anpassning till ny standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA). Anpassningen innebär främst att revisionsberättelse inte kommer att avges per

nämnd. Istället avges en bedömning av respektive nämnds ekonomi, verksamhet och intern kontroll som undertecknas av ordförande och vice ordförande för respektive revisorsgrupp. Det innebär i praktiken att endast stadens, och de sammanställda, räkenskaperna bedöms. Detta är i enlighet med både kommunallag och standard. (Se 12 §)

• Information som rör praktiska arbetsformer hänvisas till arbetsordningen för stadsrevisionen som ska beslutas av revisorskollegiet minst en gång per mandatperiod. Arbetsordningen reglerar de förtroendevalda revisorernas (för kommunstyrelsen samt nämnder), lekmannarevisorernas (för bolag) och de kommunala revisorernas (för stiftelser) arbetsformer och förhållningssätt samt samarbete med yrkesrevisorerna vid revisionskontoret. (Se 10 §)

• Beskrivning av uppdraget som revisor i kommunala stiftelser har tagits bort ur reglementet. Fullmäktige ska enligt kommunallag välja revisorer i stiftelser som bedriver kommunala angelägenheter och där staden är ensam stiftelse. Den kommunala revisorn har enligt stiftelselagen samma uppdrag som den auktoriserade revisorn. Ingen lag säger att den kommunala revisorn ska ha ett sakkunnigt biträde. En stiftelse har ingen ägare. En kommun har därför inte samma rådighet över en stiftelse som över t.ex. ett kommunalt bolag. Revisionskontoret har därför ingen möjlighet att granska och uttala sig om verksamheten har genomförts enligt fullmäktiges intentioner. Kontoret bör där för inte vara sakkunnigt biträde till de kommunala revisorerna i stiftelser. Kontorets uppdrag och stöd till kommunala revisorer beskrivs i arbetsordning. Undantaget är stiftelsen SHIS som utgör stadens bostadssociala resurs. Stiftelsen följer fullmäktiges övergripande inriktningsmålen och hanteras styrningsmässigt som en nämnd. Revisionskontoret genomför därför en förenklad granskning av stiftelsen som stöd till den kommunala revisorn. Stiftelsen debiteras för detta likt stadens bolag. (Se 4 §)

• Beskrivning av hur revisorerna väljs har flyttats till bilaga. Anledningen är att val av revisorer sker av fullmäktige enligt fullmäktiges rutiner. Det blir både en mer tydlig beskrivning och enklare för fullmäktige att ändra rutin om fullmäktige så önskar. (Se Bilaga 1)

• Indelningen i revisionsområden har flyttats till bilaga 2. Det blir på så sätt mer tydligt vilken revisorsgrupp som har ansvar för vad. Om nämnder tillkommer alternativt avvecklas kan fullmäktige fatta nytt beslut om indelningen utan att hela reglementet behöver ses över. (Se Bilaga 2)

• Förtydligande av att revisorerna har tillträde att granska verksamheten hos privata utförare i samma utsträckning som beställaren enligt avtal kan bedriva kontroll och uppföljning. Revisorerna granskar dock inte den privata utförarens affärs- och driftsförhållanden. (Se 3 §)

• Förtydligande om hur beslut om jäv fattas. (Se 8 §)

• Förtydligande om regelverk vid deltagande på distans. (Se 21 §)

Revisorskollegiet

Revisorskollegiet beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2026 följande.

1. att godkänna att tidigare upprättat tjänsteutlåtande kompletteras med beskrivning av standard för kommunal räkenskapsrevision.
2. att föreslå att kommunfullmäktige fastställer reglemente för stadsrevisionen att gälla från och med 1 januari 2027.

Revisionskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunallagen anger vad revisorerna ska bedöma utifrån den granskning som sakkunniga (yrkesrevisorer) genomfört. Standarden för räkenskapsrevision anger hur granskning ska genomföras.

Räkenskapsrevision

Räkenskapsrevision omfattar att granska om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer samt i enlighet med god redovisningssed och standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA).

Räkenskapsrevisionen omfattar årligen revision av årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Granskning av årsredovisningens förvaltningsberättelse, drifts- och investeringsredovisning samt sammanställda räkenskaper sker enligt särskild instruktion i standarden. Dessutom genomförs en översiktlig granskning av stadens delårsrapport.

För att säkerställa att räkenskaperna ger en rättvisande bild behöver underlag till bokföring och redovisning vara korrekta. Processer och rutiner ska vara utformade så att en tillräcklig intern kontroll uppnås och att det därför också är möjligt att med rimlig grad av säkerhet bedöma räkenskaperna. Därför granskas även årligen den interna kontrollen avseende finansiella processer som bedöms vara väsentliga för bedömning av rättvisande räkenskaper. Revisionen granskar kontrollsystemet, men är aldrig en del av det. Det är kommunstyrelsen och nämnderna som ska säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Standard för räkenskapsrevision

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (Skyrev) och Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR) har tagit fram en gemensam standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA). Standarden baseras på International Standards on Auditing (ISA), men anpassningar har gjorts till de särskilda förutsättningar som gäller för de verksamheter som kommuner och regioner bedriver. Standarden är tillsammans med god revisionssed normerande för den kommunala revisionen. I det reglemente som utarbetats har det också tydliggjorts att räkenskapsrevisionen ska utgå från standarden.

Syftet med standarden är att räkenskapsrevisionen ska ha en hög och jämn kvalitet, vara förutsägbar och kunna ligga till grund för jämförelser både över tid och inom den kommunala sektorn. Bakgrunden var att det fanns behov av att tydliggöra hur Sveriges över 300 kommuners/regioners räkenskaper ska granskas eftersom omfattningen och kvaliteten har varierat. En gemensam standard möjliggör också jämförelser inom den kommunala sektorn och över tid. Den nya standarden tydliggör att granskningen ska utgår från identifierade risker i den kommunala ekonomin och att den interna kontrollen i de finansiella processerna är en viktig del i granskningen för att bedöma om räkenskaperna är rättvisande.

Standarden började gälla från och med räkenskapsår 2023. Revisionskontor och revisionsbyråer har successivt anpassat räkenskapsrevisionen till ISA. Bland annat tog yrkesföreningen för Sveriges kommunala yrkesrevisorer, Skyrev, redan 2014 fram en vägledning för räkenskapsrevision. Revisionskontoret i Stockholm har i likhet med andra större kommuner och regioner arbetat utifrån de vägledningar som funnits.

Granskning enligt standarden

I enlighet med standarden ska granskning genomföras utifrån en risk- och väsentlighetsanalys kopplat till stadens årsredovisning. Det innebär att de processer som bedöms medföra risk för väsentliga fel, och att eventuella fel inverkar menligt på stadens årsredovisning, granskas. Hantering av lön, intäkts- och kostnadsflöden, investeringar, stadens internbank och kontroller i finansiella it-system är exempel på processer som granskas varje år utifrån att dessa har en väsentlig påverkan på stadens årsredovisning. Granskning av övriga processer, eller hela verksamheter, varierar från år till år utifrån identifierade risker.

Enligt standarden ska sakkunnigt biträde bedöma om årsredovisningens resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Även om årsredovisningen i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild av kommunens finansiella ställning samt finansiella resultat och kassaflöde ska bedömas. I Stockholms stad är revisionskontoret sakkunnigt biträde. En revisionsbyrå utför stora delar av granskningen på revisionskontorets uppdrag. Att kontoret är sakkunnigt biträde är inte enbart en formell fråga. Det ger också de förtroendevalda revisorerna ett underlag som utgår från helhet och granskning av hela den kommunala koncernen. Risker som uppmärksammats i räkenskapsrevision, verksamhetsrevision eller i dialog med nämnder/förvaltningar ligger till grund för planeringen. Revisionskontorets kunskap om staden och närhet till tjänstemännen bidrar även till en tydligare och effektivare kommunikation med stadens nämnder.

Konsekvenser av standarden

Kommunallagen anger att de förtroendevalda revisorerna ska uttala sig om räkenskaperna är rättvisande. Detta uttalande görs i stadens revisionsberättelse.

Tidigare år har även de förtroendevalda revisorerna uttalat sig om huruvida nämndernas räkenskaper har upprättats i enlighet med stadens anvisningar eller inte. Uttalandena följde inte av krav i kommunlagen utan var ett arbetssätt som tillämpades av stadsrevisionen. Detta arbetssätt har som en följd av den nya standarden förändrats från och med räkenskapsår 2025. Eftersom granskning, i enlighet med den nya standarden, genomförs utifrån risk för väsentliga fel för staden som helhet är det inte möjligt för revisorerna att uttala sig explicit om respektive nämnds följsamhet till stadens anvisningar. Den granskning som genomförs är dock omfattande och fokuserar bland annat på redovisning av investeringar och exploateringar, internbanken och processen för att hantera löner, intäkter och kostnader. Processer granskas och revisionsbevis inhämtas i form av avtal, fakturor, beslut m.m. för att kontrollera att redovisningen sker i enlighet med god redovisningssed.

Revisorerna bedömer i stadens revisionsberättelse om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Som underlag till bedömning av räkenskaperna erhåller revisorerna ett yttrande samt rapport från sakkunnigt biträde för räkenskapsrevision. De förtroendevalda revisorerna beslutar också om en bedömningsrapport för respektive nämnd med uttalande om den interna kontrollen, ändamålsenlighet och ekonomi. Som underlag finns revisionskontorets nämndspecifika årsrapporter.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av stadsrevisionen och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 oktober 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret föreslår ändringar i stadsrevisionens förslag till reviderat reglemente i följande §§: 1-7, 12, 16-23 och 25, se bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Det reviderade reglementet innebär en modernisering och systematisering av Stadsrevisionens reglemente. Revisionens grunduppdrag och oberoende påverkas inte, men i det nya reglementet föreslås förtydliganden till gällande lagstiftning och god kommunal revisionssed.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt stadsledningskontorets förslag och beslutsmeningarna ovan.